

kereset s ennek is felét fizette az apát. A javításokhoz is mindig hozzájárult. Midőn ugyanis arról van szó, hogy az apát egy nagy hajóhoz fizetett: 3 frtot, egy máséhoz: („ad unum navem“ van csak, közelebbi meghatározás nélkül) 2 frtot, ismét máséhoz: 1½ frtot s 5 denárt, itt úgy látszik csak javításról lehet szó; az a kis csónak (parva carina), melyhez: 2 frtot és 20 denárt adott a béli apát, ellenben lehetett új is.¹⁾

Mátyás király alatt azonban már 1460 februárjában Gergely milkói püspök kénytelen volt a királyt eltiltani, hogy az apátságának egy másik vámját, B á t h o n (Frauenmarkt, Forum Dominarum v. Reginae) le ne foglalja s így talán erre az időre lehet körülbelül a komáromi vám lefoglalását is tenni. Idejéről a kezennél levő oklevelek nem szólnak. Egy folyamodvány, bizonyára a Mátyás halálát közvetlenül követő időből, csak azt említi, hogy „boldog emlékü Mátyás király a vám avagy piacjövédelmet, nem tudni mily alkalommal“ (nescitur qua occasione) lefoglalta.²⁾

Sörös Pongrácz.

Bölények Nádasdy vadaskertjében 1551-ben. A Nádasdy Tamás nádor után maradt összeírások egyikében, melyek az Orsz. Levéltárban őriztetnek, azt olvassuk, hogy 1551-ben Nádasdynak erdélyi (fogarasi) vadaskerte számára négy bölényt küldött ajándékba Gyergyószék ből Lázár István, a híres székely főember, a gróf Lázárok őse.

T. K.

Lubinai tányércsinálók 1643-ban. Gróf Nádasdy Ferencz a csejtei uradalomhoz tartozó Lubina falut három évre Pogrányi Istvánnak zálogba vetvén, 1643-ban (Orsz. Lev. kincstári oszt., a gróf Nádasdyak leveleskönyve F. kötet 45. l.) megengedte, hogy azt Balogh István özvegye: Lippai Kata asszony, Pogrányitól kiválthassa és újabb három esztendeig zálogban tartsa. Kikötötte azonban, hogy ezalatt a falú jobbágyait szokatlan adókkal ne terhelje, a „tilalmas nevedékeny“ erdőket ne vágassa, „az pisztrangos patakban is tékozlás ne legyen, hanem csak az maga szükségére fogathassa az halakat.“ De a legnevezetesebb pont az, ami a lubinaiak ma már ismeretlen házi iparára vonatkozik: „az tányércsinálók, mivel magunk szükségére 1—1 pénzért csinálnak tányérokot, ezután is az szerint csináljanak, mivel az magunk hegyén is mindenütt szabadon járnak.“

T. K.

1) U. o. C. 52; Bb. „ . . . Item solutio denariorum vel computatio fuit ante providum Georgium iudicem civitatis et ante Emericum Espan et Nicolaum Boglos et ante Bartholomeum magistrum vadi Danubii, servitorem proventus vestre (abbatis) et civitatis. — Ebből az látszik, hogy már a városnak is volt valami része a vámban. A nyugtatóféle hátulján is, a város erősen töredezett fekete pecsétje van.

2) U. o. C. 64, Rr. Csánki (Magyarország földr. a Huny. kor. III., 490. l.) azt írja, „1422-ben szintén a vár haszonvételei közé számítják, (bár lehet, hogy csak részben) mind a révet, mind a vámot.“ Ez, úgy látszik az imént említett folyamodvány szerint tényleg csak a zárójelben levő részszel egyetemben gondolandó.